

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-11-27
Besvaras senast
2020-12-09 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:728 Munskydd i kollektivtrafiken

Smittspridningen i Sverige måste pressas tillbaka. Stora ansträngningar måste göras. Vi måste leta efter effektiva åtgärder som inte samtidigt orsakar stor ekonomisk skada för företag, föreningar och samhälle.

Vi sverigedemokrater har länge förordat utökade krav på användning av munskydd för att minska spridningen av covid-19. Ett tydligt krav på munskydd i kollektivtrafiken skulle sannolikt minska smittspridningen i samhället, och människor som måste använda sig av kollektivtrafik för att de saknar alternativ skulle inte vara så utlämnade som de är nu. De som vill vara försiktiga kan undvika många riskfyllda situationer, men många kan inte undvika just kollektivtrafik, och i den situationen kan de inte heller hålla avstånd, bland annat på grund av trängsel.

Spontan användning av munskydd är ovanlig i Sverige. Sverige är mycket konsensusstyrt, och vi svenskar drar oss i det längsta för att sticka ut från mängden. För att användning av munskydd ska ske i betydande omfattning måste en tydlig rekommendation eller regel utfärdas kopplat till uppföljning. Just i kollektivtrafiken kan kravet följas upp. Busschaufförer kan neka påstigning om man inte har munskydd och tillhandahålla ett till dem som inte har. I kollektivtrafiken har politiskt valda församlingar också större möjligheter att ställa krav. Om munskyddsanvändning sker i kollektivtrafiken blir det mycket vanligare. Därmed kommer många att skaffa ett sådant, och ingen behöver vara orolig för att sticka ut från mängden, vilket ökar frivilligt munskyddsanvändande i andra situationer. Användande av munskydd blir den nya normen.

Frågan om huruvida munskydd är effektiva eller inte har diskuterats länge i vetenskapliga kretsar såväl som i offentligheten. Följande sammanfattning från tidskriften Nature ger en övergripande bild av den komplexa frågan:

https://www.nature.com/articles/d41586-020-02801-8?utm_source=Nature+Briefing&utm_campaign=90e86e2293-briefing-dy-20201007&utm_medium=email&utm_term=0_c9dfd39373-90e86e2293-44309817

Häromdagen kom även en dansk studie som indikerar att munskydd inte skyddar den person som bär den för covid-19-smitta. Ett motsatt resultat har

rapporterats i andra tidigare studier. Kunskapsläget är troligen oklart om munskyddens effektivitet att skydda bäraren, även om det finns data som tyder på att man genom att bära munskydd i alla fall minskar dosen man får i sig och därmed minskar risken för att bli allvarligt sjuk. I vissa studier på samhällsnivå ser man effekter i form av minskad spridning. Samhällsstudier omfattar naturligt alla faktorer, såsom att bli smittad, att smitta andra, andra åtgärder och omständigheter. Ett påbud om munskydd i kollektivtrafiken har den fördelen att inte bara den som är oroad för att bli smittad bär munskydd, utan även de som potentiellt kan smitta. Jag har vidare inte sett belägg för att man blir mer oförsiktig när man bär munskydd. Tillräckliga fakta finns alltså för att veta att munskydd har en effekt över noll och för att kräva munskydd i kollektivtrafiken.

Nyligen har Kungliga Vetenskapsakademien kommunicerat ut samma budskap.

Vi kan inte vänta på ett slutligt fullständigt vattentätt bevis på munskyddens effektivitet i varje läge innan vi ställer krav på munskyddsanvändning i kollektivtrafiken. För ärligt talat finns inget vattentätt bevis heller på att stängning av krogarna klockan 22 har en effekt. Krav på munskydd medför dessutom nästan ingen kostnad i jämförelse med andra åtgärder.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga socialminister Lena Hallengren följande:

Är ministern beredd att införa en stark rekommendation eller ett krav på munskydd i kollektivtrafiken som en försiktighetsåtgärd för att skydda människors liv och hälsa även om Folkhälsomyndigheten inte rekommenderar det?

.....

Staffan Eklöf (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders